

φρονῶ, ἐπομένως, ὅτι τὸ βιβλίον τῶν πρέπει νὰ ἔναι καλλίτερον βιβλίον ἢ τὸ τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἐξ ὅσων ὁ Στάνλεϋ μοὶ ἀνέγνωσε ἐκ τοῦ βιβλίου του, δὲν βλέπω τὸ ὅποιον δυσκόλως νὰ δύναμαι νὰ πιστεύσω. Τὸ βιβλίον ἀρχεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου τούτου, λέγει πῶς ἐγένετο, καὶ εἰς πόσας ἡμέρας· μᾶς δίδει τους λόγους αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ τοῦ Προφήτου Σολομῶντος καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Χιοῦ τῆς Μαρίας. Τὸ ἥκουσα καὶ πóχαριστήθην, τώρα σᾶς ἐρωτῶ, πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὸ βιβλίον τοῦτο ἢ τὸ βιβλίον τοῦ Μωάμεθ ὡς ὀδηγὸν ἡμῶν;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, βλέποντες ποῦ προφανῶς ἔκλινεν ἡ ἴδεα τοῦ Μτέσα, πάντες ἀπήντησαν, «Θὰ λάβωμεν τὸ βιβλίον τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου» ἀκούσας τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, πρόδηλος ἔκλαμψις χαρᾶς ἀνῆλθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ αὐτοκράτορος.

Τοιουτοτρόπως ὁ Μτέσας ἔγκατελίπε τὸν Ισλαμισμὸν καὶ ἡσπάσατο τὴν χριστιανικὴν πίστιν.

ΔΙΗΓΗΜΑ

(εἰς τὸν ἄγγλικον).

ΠΩΣ ΕΙΣ ΟΒΟΔΟΣ ΠΑΡΗΓΑΓΕ ΠΕΡΙΟΧΕΙΑΝ ΒΤΟΙ

Η ΤΙΜΙΟΤΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΙΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

[Συνέχεια, ἔδε ἀριθ. 11].

Πᾶσα τιμὴ ὡφείλετο εἰς τὸν ἀξιόλογον, καὶ ἀγαθὸν κ. Νάϋλορ διέτι οὐδὲ σκιὰ ἀντίζηταις διῆλθε διὰ τῆς διανοίας αὐτοῦ περὶ τοῦ Δικ, καὶ τοις ἥλπιζε νὰ ἀναθρέψῃ τὰ δύο αὐτοῦ τέκνα εἰς τὸ ἔργον του. Πλήρης καλαισθησίας καὶ νονμοσύνης αὐτὸς, ταχέως εἶδεν ὅτι ὁ παῖς εἶχεν ὑπὸ τῆς φύσεως προικισθῆ διὰ τῶν προσδότων τούτων εἰς ἀσυνήθη βαθὺδιν, καὶ ἡσθάνθη ὅτι ἐπρεπε πληρέστατα νὰ καλλιεργηθῶσιν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἡ οἰκογένεια ἔφθασεν. Ὁ Δικ ιστάτο πάρα τὴν εἰσοδον, λίαν εὐχαριστηθεὶς διέτι ἐπετράπη αὐτῷ νὰ διανοίξῃ τὰς πύλας δι᾽ ὃν εἰσῆλθεν ἡ ἀμαξα, καὶ νὰ δεχθῇ μειδίαμα καὶ νεῦμα παρὰ τοῦ αἵρετος Τζών καθημένου ἐν αὐτῇ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ.

Ἡ ἔκθεσις τὴν δοιάν δ. κ. Νάϋλορ ἡδυνάθη νὰ δώσῃ περὶ τοῦ Δικ ἦτο λίαν ίκανοποιητικὴ διὰ τὸν ἀγαθὸν βαρδώνον, καὶ συνεφώνησε καθολοκληρίαν μετ’ αὐτοῦ ὅτι θὰ ἥτο καλὸν νὰ λάβῃ ὁ παῖς ποιάν τινα ἐκπαίδευσιν. Ἡ πηρογενὴ ἀριστὸν σχολείον ἐν τῷ χωρίῳ Δέγχαμ καὶ ἵκανώτατος διδάσκαλος ἐν αὐτῷ. Τῷ Δικ λοιπὸν ἐπετράπη νὰ μετακαίνῃ καθεκάστην πρωΐαν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὸν κῆπον μετὰ μεσημέριαν. Ὁ διδάσκαλος ἐπίσης συνεφώνησε νὰ τὸν διδάσκῃ λατινικὰ τρεῖς ἐσπέρας τὴν ἑβδομάδα.

«Οἱ αἵρετοι τοῦ Δικ,» εἶπεν ο Νάϋλορ, «πάρετήρησεν ἡ κ. Νάϋλορ εἰς τὸν σύζυγόν της: «Θὰ μρεφώσῃ καλῶς τὸν παῖδα καὶ θὰ ἰδῃς.»

«Θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γίνη αὐτὸς χρήσιμος εἰς ἔχ-

τὸν,» ἀπήντησεν ὁ Νάϋλορ. «Ο Δικ εἶναι παῖς, ἐὰν δὲν σφάλω, θατὶς θὰ κάμη καλὴν χρῆσιν τῶν εὐκαιριῶν ἀλλοιαῖς ὅποιαι. Θὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὸν.»

Ο κατιρός προσέβαινεν. «Ο Δικ ἔμαθε ταχέως, καὶ εὐηρέστησε τῷ διδάσκαλῷ αὐτοῦ. Ήγαπάτο παρὰ πλείστουν διὰ τὴν καλὴν τοῦ διάθεσιν καὶ προθυμίαν. Ο αἵρετος Τζών ἔλαβε μέγχα ἐνδιαφέρον εἰς τὴν βελτίωσιν του· καὶ ἡ συζύγος αὐτοῦ καὶ θυγάτηρ πολλάκις ήσχεντο καὶ ἔλαβούν εἰς τὸν παῖδα ὅστις ἥλθεν εἰς τὴν Αὔλην τοῦ Δέγχαμ. ὑπὸ τοιωτάς ἔξαιρετικὰς περιστάσεις.

«Ἄλλη ὁπουδήποτε καὶ ἀν ὑπάγωμεν, διὰ τὸ δήποτε καὶ ἀν συμβῇ ἡμίν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, πάντοτε θέλομεν τύχει δυσκολίων, καὶ διὰ δὲν διετέλεσεν ἀμοιρὸς τούτων, ἔτι καὶ ἐν τῷ εὐδαίμονι βίῳ ἐν τῇ Αὔλῃ τοῦ Δέγχαμ. Φαίνεται παραδόξον ὅτι ἡδυνάτο νὰ ἔχῃ ἔχθρὸν, ἀλλ᾽ ὅμως εἰχεν. Υπῆρχε παῖς καλούμενος Γεώργιος Βένθαμ, ἔργαζόμενος ἐν τοῖς κήποις καὶ ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἐθεώρησε τὸν Λονδίνειον νέον μετὰ ζηλοτυπίας καὶ ἀπερεκτείας. Εἶδεν ὅτι ἀπήλαυς τῆς εὐνοίας του αἵρετος Τζών καὶ του κ. Νάϋλορ, ἔχων δὲ ταπεινὰς καὶ ἔγωγετικὰς τάσσις, ἀπεστρέφετο αὐτὸν διὰ τὸν λόγον τοῦτον. «Ιναὶ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἔκφρασιν, ἐπεθύμει νὰ τὸν σκάρη, ὃστε οὐδέποτε ἄρινε τὴν εὐκαιρίαν νὰ λέγῃ καὶ πράττῃ δ. τι, ὡς ἐνδιμίζει, θὰ ἥτο δυσάρεστον εἰς αὐτὸν. Εἶναι δὲ ἀξιοθαύμαστον πόση τυρχνία δύναται νὰ εξασκηθῇ πάρα ἐνὸς παιδὸς ἐπὶ ἔτερου ὅταν ζητῶνται αἱ εὐκαιρίαι.» Βιρυπτε παραδείγματος χάριν ἐνίστη τὰ κηπουρικὰ ἔργαλείᾳ του ἵνα τὸν ἀναγκάσῃ νὰ καταναλίσῃ χρόνον πρὸς ζήτησιν αὐτῶν, οὗτος δὲ νὰ προκαλῇ τὴν κατ’ αὐτοῦ δυσκρέσειαν τοῦ κ. Νάϋλορ. «Ημέραν τινα κατὰ τὸ φυινόπωρον, δταὶ δ. Δικ ἐπιμελῶς ἐσάρωνε τὰ καταπίπτοντα φύλλα ἐκ μιᾶς ἐκ τῶν διόδων, καὶ ἐπῆγε νὰ φέρῃ μονότροχον ἀμάξιον ὅπως τὰ μεταφέρῃ, εὑρεν διέ τοι κάποιος κατὰ τὴν βραχείαν ἀποουσίαν του, διεσκόρπισε τοὺς σωροὺς τους, ὅποιους μετὰ τοσχύτης ἐπιμελεῖας ἐσώρευσε εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις, ὃστε ἐπρεπε νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον ἐκ νέου. Εἶχε διαταγῆν νὰ τὸ τελειώσῃ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, καθ' ἣν ἡ κ. Τραχλοβάσι συνήθως ἥρχετο νὰ περιπτῇ ἐκεῖ, διότι ἥτο τὸ μέρος προσήλιον. Προσεπάθησε νὰ διευθετήσῃ πάλιν τὰ πάντα ἔγκαιρως, ἀλλὰ τὰ φύλλα εἰς τὴν ἄκρων τῆς δόδον ἥσαν ἐγκάτεσπερμένα τῆδε κάκεισε ὅταν ἡ κυρία ἔφάνη μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων της. Πλετήρως τὴν ἀτραπὸν ἀσάρωτον, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δικ νὰ τὴν καθαρίζῃ ἐνωρίτερον τὰς ἄλλας ἡμέρας· τὸ αὐτὸν εἶπεν καὶ εἰς τὸν κ. Νάϋλορ ὅλιγον τι βραδύτερον ὅταν ἀπήντησεν αὐτόν. Τοῦτο ἥνάγκασε τὸν κ. Νάϋλορ νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν Δικ δὲ δικαιόσιαν, καὶ ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ εἰρημένον παρὰ τοῦ Δικ ὅτι τὰ φύλλα ἐσκορπίσθησαν ἥσαν ἀπλῆ πρόφρασις, πρὸ πάντων ἀφοῦ δ. Δικ δὲν ἡδυνάτο νὰ εἴπῃ τις τὸ ἔπος, καὶ τοι ἐνδεμύχως ἥτο βέβαιος ὅτι ἐγίνωσκε.

Ετερον κακόθουλον τέχνασμα ἐγένετο κατὰ τοῦ Δικίου δι' ἀράτου, καὶ τοι οὐχὶ ἀγνώστου εἰς αὐτὸν χειρός. Μίαν ήμέραν ἀφῆκε τὴν πλάκα ἑρ' ἡς ἔγραφε τὴν ἀριθμητικὴν του ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐπὶ καθίσματος παρὰ τὴν θύραν· ἐπ' αὐτῆς εἶχε γεγράμμένην ἀριθμητικὴν ἐργασίαν δύσκολον δι' ἣν εἶχε καταναλώσει πολὺν χρόνον τὴν προηγουμένην ἐσπέραν, καὶ θν ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ τελειώσῃ, καὶ τοι μεγάλης δυσκολίας. Βίχεν ἐκκινήσει διὰ τὸ σχολεῖον, μὲ πλάκα καὶ βιβλία εἰς τὰς χεῖρας, ὅταν εἶδεν διὲ ἐλπισμόνησε ἐν εἴδη αὐτῶν, καὶ ἔτρεξεν διέσιων νὰ τὸ φέρῃ. Δὲν ήδυνθῆ ἀμέσως; νὰ τὸ εὑρῇ, καὶ τοι δὲν ἀπεμαχρύνθη τῆς πλακός του πλειότερον τῶν πέντε ἡ ἔξι λεπτῶν τῆς ὥρας, καὶ τὴν εὗρεν ἀκριβῶς ἔνθα τὴν ἀφῆκε διὰ τῶν ἐπέστρεψεν. Τὴν ἡρπαξε καὶ ἔτρεξεν, ἀλλὰ μόνον διὰ τῶν ἐπλησίαζεν εἰς τὸ σχολεῖον ἀνεκάλυψε τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ἀθροίσεως ἀπεισθεμένους ὡς διὰ σπόγγου. Ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ εἶπεν εἰς τὸν διδάσκαλον τὸ συνέδη, καὶ παρεκάλεσε νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ποιήσῃ τὴν αὐτὴν ἀριθμητικὴν πρᾶξιν πάλιν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. «Ο διδάσκαλος, εἰθισμένος ἐκ παιδῶν προφασίζομένων πολλάκις ἐνχυτίον τῆς ἀληθείας, τὸν ἐπέπληξε διότι ἀφῆκε τὴν πλάκα αὐτοῦ ἀπροσέκτως ἐκτεθειμένην, καὶ εἶπεν διὲ δὲν ήδυνατο νὰ ἐννοήσῃ τὶς ήθελε ποτὲ λάθη τὴν ἐνόχλησιν νὰ σέσῃ τὰ ψυφία διὰ νὰ τὸν θέσῃ εἰς ἀμηχανίαν. «Ο Δικ εἶδε διὲ δὲν τὸν ἐπίστευεν, καὶ πολὺ ἐλυπήθη, καὶ ὅμως δὲν ήδυνατο νὰ εἴπῃ τὰς ἐπὶ τοῦ Γεωργίου ὑποψίας του, διότι δὲν εἶχεν ἀπόδειξιν διὲ οὔτος τὸ σπράξεν. Ἐγίνωσκε μόνον διὲ περὶ τὸν χρόνον ἐκείνον ἐν γένει διήρχετο διὰ τῆς θύρας ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ προγενέματος, καὶ ἐπίσης ἐγίνωσκε διὲ θάλητον. Ετοιμός νὰ τῷ προξενήσῃ τοιαύτην ζημιάν.

Ο γέρων Βάλτερς δὲν ἐλησμόνησε τὸν μικρὸν αὐτοῦ φίλον, οὐδὲ δικίου ἀπώλεσε τὴν πρὸς αὐτὸν θερμὴν ἀγάπην του. Ἀντῆλλασσον ἐπιστολὰς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, καὶ ἡ ἀληλογραφία ἦτο λίαν ὠφέλιμος νὰ διατηρῇ ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Δικ τὴν ἀνάμυνσιν τῶν διων διὰ τὸ διδίδαξεν. «Ο σίρ Τζάνος διὰ τὸν εἰς τὴν πόλιν ἐκάλεσε τὸν γέροντα καὶ τῷ ἔδωκεν εὐνοϊκὴν ἔκθεσιν περὶ τοῦ παιδός, καὶ τῷ εἶπεν διὲ δι. Νάύλωρ ἦτο λίαν εὐχριστημένος ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευεν διὲ μίαν ήμέραν ήθελε κάμει πρώτης τάξεως κηπουρόδην, διότι ἡ καλαισθησία του ἦτο ἀσυνήθης, καὶ ἡ νοημοσύνη αὐτοῦ, ἐν γένει, ἐκ τῶν σπανίων.

«Θάλητος δὲν γίνη μίαν ήμέραν μέγχες κηπουρόδης» εἶπεν δικίους, «καὶ πολὺ μᾶλλον ἀγνοῦς ἀνὴρ, πάντοτε ἔχων ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν φόδον τοῦ Θεοῦ. Πιστεύω διὲ θάλητος γίνη οὐτω. φίλε μου,» εἶπεν δικίους Τζάνος. «Ηδε πηγάδινουν οἱ γονεῖς του;»

«Υπέρ ποτε χειρότερα,» εἶπεν δικίους Βάλτερς. «Ἡ μήτηρ εἶναι εἰς τοιούτην ἀθλίαν κατάστασιν ὑγείας ἐκ τοῦ πότου ὥστε δὲν θάλητος πολὺς ὡς φάνεται, καὶ διατήρη του απανίως εἶναι γῆφων. Ἐπῆγον ἐσχάτως νὰ

τοῖς εἶπω διὲ εἶχον εἰδότες περὶ τοῦ τέκνου τῶν, ἀλλὰ ἐφάνησαν πολὺ ἀδιάφοροι περὶ αὐτοῦ, καὶ οὐδόλως ἡρώτησαν. Ἀμφότεροι πιθανῶς θάληταντήσωσιν εἰς τὸ πτωχοκομεῖον λίχν προσεχώς.»

«Εἶναι ληιπόν φανερόν διὲ δὲν ὑπάρχει χρεία νὰ στείλω τὸν υἱόν των εἰς τὸ Δονδίνον νὰ τοὺς ἔδη,» εἶπεν δικίους Τζάνος, «ώς θά ἐπραττον ἐδὲν ησαν εὐεύποληπτοι ἀνθρώποι. Καλλίτερα νὰ ησαν μακράν ἀπ' αὐτῶν ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα.»

«Πολὺ καλλίτερο, σίρ Τζάνος. «Η Αὐλὴ τοῦ Ρόσαν δὲν εἶναι τόπος δι' αὐτὸν τώρα· διστραχύτερον λησμονήσῃ τὴν υπαρξίαν τῶν διστραχύτερον λησμονήσῃ τὸν συμβαίνοντα τόσῳ τὸ καλλίτερον. Ἐπειθύμουν νὰ ἔδω τὸν νέον πάλιν καμμίκιν ἡμέραν, ἀν δ θεός θέλη, ἀλλὰ δὲν εἶναι πιθανόν, διότι πλησιάζω τῷ ἐνδομήκοντα ἔτη, καὶ τοι δὲ εἴμαι ὑγιῆς καὶ δυνατός, ὅμως εἰς τὴν ήλικιαν μου δὲν δύναμαι νὰ προσδοκῶ πλειότερα ἔτη. «Ο θεός νὰ σᾶς εὐλογήσῃ, σίρ Τζάνος, διότι τὸν ἐπροστατεύσατε τοιουτοτρόπως· τὸν ἔναλα παραδόξως πολὺ εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ θέλω προσεύχεσθαι δι' αὐτὸν ἐφόστον ζῶ.» (ἀκολουθεῖ).

ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Τὰ ιεροσόλυμα μεταβιβάζονται ἐκ τῶν Τούρκων εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Ιουδαίων. Ο βαθύπλουτος Ιουδαίος Ροδχίλδ ἐδάνεισε τὴν Τουρκία 2,000,000,000 φράγκα, λαβὼν ὡς ἐνέχειρον τὴν Παλαιστίνην, ἐπειδὴ δὲ θά ησαν ἀδύνατον εἰς τὴν χρεοκοπήσασαν Τουρκίαν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ δάγειον ἡ Παλαιστίνη μετὰ θετικότητος θέλει μεταβῆ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ιουδαίων.

Ἐτερος δὲ εἰς Βιέννην Ιουδαίος ἔδρυσεν Γεωργικήν σχολὴν ἐν ἡ πολλοὶ Ιουδαίοι διδάσκουνται ἡ μᾶλλον προπαρασκευάζονται διπώς ἐπιδιθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς μετὰ τὴν εἰς Παλαιστίνην ἐπιστροφὴν αὐτῶν. Ἐνῷ συχναὶ συνελεύτεις λαμβάνουσι χώραν μεταξὺ ἐπισήμων Ιουδαίων πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν καταληλητέρων μέτρων διὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀνάκτησιν ἐθνικῆς ὑπάρξεως.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώτης ἐκατονταετηρίδας ἡ Τουρκία ἐπέτρεψεν εἰς μόνον 300 Ιουδαίους νὰ διαμένωσι δικράνως ἐν Ιεροσολύμοις. Μετὰ ταῦτα ἐδόθη αὐτοῖς ἡ ἀδεια νὰ κατοικήσασιν ἐν μόνον διαμέρισμα τῆς πόλεως ἀλλὰ καὶ ὁ δρός; οὗτος πρὸ δεκαετίας κατηγήθη καὶ ἔκτοτε ἡ συρροή τῶν Ιουδαίων εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πόλιν ἐγένετο καταπληκτική. Ἐκάστη ἑταμόρροπος οικία ἀγοράζεται ὑπὸ Ιουδαίων οἰτινες καὶ πολλὰς νέας οικίας φωνδόμητσαν εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως. Πρὸς δὲ καὶ Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα καὶ Θηρησκευτικοὶ Σύλλογοι ιδρύθησαν· ὁ δὲ πληθυσμὸς διστις πρὸ 80 ἐτῶν ἦ-ο οὐχὶ πλέον τῶν 300, σήμερον ὑπερβαίνει τὰς 20,000 Ιουδαίων.

ΙΤΟΙΚΙΔΑ

Ο βασιλεὺς τῆς Σιάμ ἔχει σωματοφυλακὴν συνισταμένην ἐκ πολεμιστῶν γυναικῶν περὶ τὰς 400. Ἐκλέγονται δὲ